

retro quem stat sponsum auctantem orationes, & considerans necessitates nostras. Sed quares: si species sacramentalis dividantur, an etiam dividatur corpus Christi? Respondeo, nequaquam; illud indivisibile, imo sicut totum in tota hostia, ita & totum in qualibet parte est. Divide ac combine facras species in mille particulas, in qualibet remanebit integer Christus. Declarari id solet exemplo humane anime, que tota est in toto corpore, & tota in qualibet parte v. g. digito. Declarari solet exemplo speculi, quod licet in mille frusta confringatur, in quolibet tamen frusto relucet tota mee faciei imago. Declarari denique fore exemplo humane vocis; verbum enim ex ore meo prolatur, utut millei homines audiant, tamen ab omnibus integrum, non dimidium auditur.

S. III. Tertium, quod Christus simul existat in pluribus locis.

7. Tertium denique miraculum in Eucharistia perpetuum, & intellectui humano captum arduum est, corpus Christi esse simul in innumeris, iisque diversissimis locis; in quibuscunque enim altaribus post consecrationem adest, presentia sacramentali, in calis autem presentia naturali. Miror hanc veritatem a nostris haereticis tanquam impossibilem allatari, cum tamen eandem in suomet pseudo-communicationis systemate per doctrinam consequentiam admittere debeant; quamquam enim in pane consecrato presentiam Christi extra ulum non admittant, decet tamen illam in actuali sumptione adesse, ita ut post deglutitionem vivus & verus Christus in corde communicantis resideat. Si ita est, ergo etiam in Saxonia Christus adest sub actuali sumptione? omnino! ergo etiam in Suetia? omnino! ergo etiam in Anglia? omnino, & sic in una die in regionibus dispersissimis millei ac millei hominum communicant, Christus millei & millei in eorum cordibus existet. En habent eandem nobiscum difficultatem, quam dicunt esse imperceptibilem.

8. Verum non meum est increpulis convincere, sed fideles instruere. Audi rem ad caput! Sanctus Ambrosius, prout testis est Gregorius Turonensis, l. 1. Mir. S. Mart. c. 5. cum Mediolani quondam officio Divino interesset, subito sopore obrutus dormivit. Somaus erat prater spem prolixior, & ad duas vel tres horas protraxit; igitur & Diaconis fuere, qui illum expergeracerent. Recollecto Sanctus animo aiebat, parcat vobis Deus, quia a pietissima functione me avocastis; fui in urbe Turonensi in Gallia, ibique meum fratrem Martiniom Episcopum sui diebus vita sanctum sepulchrum. Admirantibus circumstantibus, & sine moratione mitabant in Gallias rei veritatem exterrere Ambrosium eo tempore, quo Mediolani dormierat, Turonis fuisse ac beato Martino funeralia spectante omni populo perfolvisse. S. Fronte unus & septuaginta Discipulis Domini, prout

narrat Petrus Tolofanus, tom. 4. c. 89. eodem ipso tempore, quo in Ecclesia sua Episcopali sacrificabat, a sensibus alienis aliquandiu substitit, quia funeri ac sepulture sancte Marthe in Provincia interfuit, in cuius rei fidem habuerat ibi in urbe Parisiensi exhibentur sancti Antistitis manice, quas ex oblivione reliquerat. S. Antonius Paduanus (In vita S. Antonii) quondam in loco procul distito ad populum dicens, recordabatur neminem a se constitutum esse, qui domi in choro psallentium loco sui versiculum decantaret: igitur in pulpto capto cuculo operiens sese reclinavit, & coram omni illa auditorum frequentia sic aliquandiu permanens, interim mirabili quodam modo domi officium illud peregit. S. Franciscus Xaverius (Vulselin. l. 5. c. 2.) in Chinis navigans una cum sociis terribili tempestate interceptus est: venti adeo ferociebant, ut scapha triemi alligata ruptis rudentibus avulla & in altum nefcio quo abrepta sit: perisissent nisi Xaverium Deo supplicatum secum habuissent. Sed quam Xaverium secum habuere, illi, qui in cubiculo millenis, qui in scapha veltantibus? utique; redeunte enim malicia & illi & illi iurejurando affirmant, Xaverium nunquam a se abuisse. Jam his proutatis respiciamus ad scopum; Potuit omnipotens Deus S. Ambrosio, potuit S. Frontoni, potuit S. Antonio, potuit S. Xaverio, aliiique suis famulis in hoc mortali ac corruptibili corpore existentibus hanc gratiam conferre, ut simul & semel in distitis daobus locis comparent; quid miraris, mi Christiane, Christum gloriosum, ac in calis regnantem, & in hoc & in isto altari simul elevati, imo eodem momento Romae, & Parisiis & Vienna, & in mille aliis locis immolari? sicut in cubiculo millenis circum circa pendebat specula referro unicuique homo miles representatur: ita Christus Dominus in omnibus totius mundi hunc consecratis replicatur & existit. Ergo sunt millei & millei Christi? Erras! unicus est, sed millei & millei replicatur.

9. Rem omnem clarissime capies ex historiola, quam Bogata de Mir. M. l. 5. p. 11. 13. enarrat. In Provincia terre laboris duo fratres Lijoci de conventu S. Francisci Gejeze preparaverant se ad sacram Communionem in die Coenae Domini sumendum, ac in calis regnantem, a loci Guardiano in urbem panem fonnae necessarium menciaturum mittuntur. Tandem domum tardius reversi, cum & Divinum officium perfolutum, & reliquos fratres mensa affidentes invenissent, facellum, ubi Venerabile asserbatur, petunt, ibique vires suas, quod in tanta solemnitate sacra Communione privarentur, dolentes, gemitibus ac singulibus vacabant. Ecce! dum nihil minus speiontatur, ex ipsa arecula, qua SS. Eucharistia recondebatur, pulcherrimus juvenis prostravit, qui athenas se mundi salgatorem esse, accepto sacro Ciborio utrique fratri Communionem portaret, statimque locum, unde prodierat, repetiit. Extant adhuc vestigia pedum illius pavimento facellae

impressa, atque ferreis craticulis contestata, in super & historia in pariete depicta visitur. Mi Christiane, possem hic tibi fuso inculcare, quantum ardens sacra Communionis desiderium Deo placeat; verum ad rem nostram id solum notare te jubeo: Ille, qui sacram Communionem distribuit, & quem manu tenuit, & qui in sacro Ciborio existit, & qui in os fratrum ingressus est, fuit unus, idemque Christus. Intellegis, quomodo in pluribus locis simul existere valeat? Jam satis de hoc.

10. Epileptus. Compendiosius dicta omnia. In SS. Eucharistia tria sunt perpetua miracula; quod substantia panis & vini omnimode deliquatur, quod accidentia remaneant sine fundamento, & quod Christus in milleis ac millenis locis simul existat. Quid doctrinam eruitis ad nostrum emolumentum? Dum cogitas, mi Christiane, substantiam destrui, roga Dominum, ut in sacra Communione peccata tua perfecte destruantur, una cum pravis habitibus, & consuetudinibus, que te ad offendendum Deum pertrahunt. Hanc gratiam in sacra Communione impetravit B. Margarita de Cortona: quamquam enim diu inter lacrymas, & corporis macerationes penitentiam egisset, a Christo tamen non alio nomine, quam immunda peccatorum nuncupata fuit. Tandem perasta infelicis tituli rogare Dominum cepit, ut sese in filiam reciperet: promisit illi Christus ac lege, si repetita totius vite exomologesi animam exaret; explavit illa, & ecce: dum sacram Communionem accedit, a Christo e sacrosancta Hostia audit hae verba solatio plenissima: *Filia mea, ego absolvo te a peccatis tuis.* (In vit. B. Marg. de Corton.) Deum cum cogitas, accidentia remanere sine subjecto, roga Deum tuum, ut cor tuum a mundo, & rebus omnibus mundanis perfecte avellat, ac celestibus affigat. Cum Christus Dominus quondam ad Judaeos verba faceret, inter alias doctrinas & hanc illis inculcavit: (Luc. 7.) *Ubi fuerit corpus, illic congregabuntur & aquila. Quid intelligit per corpus, quid per aquilas? S. Ambrosius l. 2. respondet, per corpus intelligit SS. Communionem, per aquilas vero istos communicantes. Itaque insinuare voluit Christus quod, quisquis sacratissimam hanc eorum condigne accipit, non instar aquila per cauta a mundo supra nubes animam elevare debeat. Narrat Jacobus de Voragine, ser. de Euchar. sanctum Hilarium habuisse magnam virtutem Virginem, quam in spiritu instruebat: hanc sine sine incitabat, ut saepe saepius ad sacram Communionem accederet, inquires: nosse se sponsulum castissimum & sanctissimum, in cuius societate si vivere velit, necesse esse, ut in virtutibus quam plurimum proficeret. Virgo auid desiderabat videre hunc sponsulum: qui Sanctus: ubi, prepara te ad sacram Communionem devotione, qua potes maxima, & monstrato tibi sponsulum. Fecit Virgo, quod iusta est, & Dei famulus ostendit illi de altari sacram Hostiam: En filia! hic tuus sponsus eto! age*

abijce omnem affectionem erga res terrenas. Pissima anima post sumptum divinissimum Panem tantis exadivavit amoris desiderijs, ut spiritum Creatori suo cum ineffabili dulcedine ascendens ad thalamum gloriae reddiderit. Audita fuit per totum templum ambium suavissima musica, qua Angeli nuptias hujus Virginis celebrabant. Denique cum cogitas, Christum Dominum in pluribus simul locis existere, operam adhibe, ut & cor tuum in pluribus simul locis existat: volo dicere, cum domi diurnis laboribus vacas, dum comedis, bibis aut ambulas, interdum animum in hoc templum accule, & Deum tuum in hoc Altari tabernaculo instar captivi latitantem pro affectu saluta. Id facere solebat S. Franciscus Borgias, (In vita S. Franc. Borg.) qui in cubiculo, ubi habitabat, eo semper corporis sui scribere, legere, sedere & orare in more habuit, ut oculos, animamque directa ad SS. Eucharistiam, ubi asserbatur, dirigere. O mi Christiane, si interdum dum Ecclesiam procul conspicias, dum sacra Elevatio signum campana dari audis, pro suspirio Deum tuum in hac solitudine morantem venereris: dicens: Laudetur SS. Sacramentum, aut aliud simile; quantas tu gratias posses a Deo tuo emendicare! &c.

Dominica II. post Pentecostem.

CONCEPTUS XLI.

De effectibus Eucharistiae, quos operatur in anima & in primis de dono humilitatis, castitatis, & desiderij rerum caelestium.

Homo quidam fecit cenam magnam -- & ceperunt omnes esculare. Luc. 14.

SS. Eucharistia Sacramentum non nascendum, sed aditorem appetendum est.

1. Haece admiratione defixus, nec possum capere, qua de causa invitati convive ad hodiernam cenam inanium esculationum obtentu comparare recurram; si ad labores, ad ratiocinatio, ad numerandos census, ad solvenda tributa, ad vineas culturam fuisse vocatis, mihi non foret, ait Didaeus Stella, in Luc. (h.) verum vocatur ad epulas, ad delicias, ad mensuram lautitias, atque insuper nascuntur, quas anteriores gratias ac beneficia homo iste ditissimus ipsis patet, & incipiant fe omnes excusare? non intelligo! Relinquamus sensum literalem, & indagemus morem! Per hominem illum, qui invitati convivas, nemo alius nisi incarnatus Dei Filius, per cenam magnam nihil aliud nisi sanctissimum Eucharistia Sacramentum intelligitur: cena haec magna est tam quoad se, quam quoad nos: quod iustis; quia optimus Maximus Deus, cuius Majestas incomprehensibilis est, de quo facilis dicitur, qui non sinit, quam qua sit, qui compendiosus amando, quam cogitando cognoscitur, qui non habet unde proficiat, nec unde dicitur, qui est omnium

bonorum impermeabilis oceanus, cuius felicitati nulla potest fieri accessio, & sine quo nulla creatura subsistit, ille, inquam, Deus in hac cœna & hospes simul & cibus est. (*Deomnibus*, ff. 2, p. 3. c. 17, m. 2.) Magna quod nos, quia, ut ait quidam modernus, (*Archiep. Trid. Con. 7. 3. inf. 7. m. 3.*) si Deus nos quotidie per sanctos Angelos septies elevari juberet ad audiendam musicam caelestem, prout factum est sanctæ Magdalene: si nobis imprimeret sacrorum vulnerum stigmata, sicut sancto Francisco: si conpergeret labia nostra virginialium uberum lacte, sicut sancto Bernardo: si ex aperto suo latere propinquaret nobis Divinum sanguinem, sicut sanctæ Ludgardis: certe per hæc omnia haud tantum nobis exhiberet favorem, quantum per unicum dignam Communionem, Et tamen pro pudor! dantur homines, qui sacratissimam hanc Cœnam natiscentes cum hodiernis convivis sese excusant, per illum enim, qui emptionem villæ obtendit, teste Lyrano, in Luc. (*ibid.*) intelliguntur *superbi*, qui *alio volens dominari*. Per hunc, qui dicitur iuxta bonum se emisse asserunt, intelliguntur *avaris*, qui in res temporales demersi obliviscuntur caelestem. Per illum denique, qui axtorem duxit, intelliguntur carnales, qui spurcas brutorum voluptates æternis Beatorum gaudiis præferunt. Infelicissimi sunt ejusmodi Christiani; quia caelestibus donis ac præstantissimis effectibus, quos hoc Sacramentum in anima operatur, semetipsos privant. Quænam sunt hæc dona, quinam sunt hi effectus?

Quia in anima operatur nobilissimus effectus.

1. *Proposito*. Id non solum in hodierno discursu, sed & in sequentibus explicatum eo. Pro hodie materia scopus, & diviso conformiter ad Evangelium ista sit: SS. Eucharistia docet, & dat nobis veram animi humilitatem, hæc prima pars: SS. Eucharistia docet & dat nobis contemptum rerum mundanarum, hæc altera: SS. Eucharistia docet & dat nobis sinceram castitatis amorem, hæc tertia, Interim nota, mi Christiane, sicut aliquis capus, estis solem non videat, ex calore tamen sentit, quantum & quam mirabilis sit: ita etiam fides non nisi cœco quodam modo adorandum hoc mysterium nobis proponat, ex admirandis tamen effectibus judicare possumus, quantum illud amare, & estimare debeamus, dicente S. Basilio, ap. *Arcl. loc. cit. n. 1. Fide creditur, & utilitate sentitur. Attendite!* Pavete!

G. I. Primo, veram humilitatem.

3. *Confirmatio, Villam non!* Hæc excusatio est superborum, qui præcellunt, & dominantur supra alios ambiunt, simillimi illis arboribus, qui quanto magis sunt fructuum expertes, tanto altius ramos erigunt. Opulvis, o cinis! veni, accede ad SS. Eucharistiam, disce, & exorta a Deo tuo humilitatem!

4. Sanctus gentium Apostolus, dum Dominicæ Incarnationis mysterium deprædicat, confi-

derando, quod altissimus Deus, qui caelum & terram & nihil produxit, qui solem & lunam dirigit, qui elementorum miliones ad obsequia promptus paratocque habet, relicto Deitatis solo usque ad Virginis uterum, usque ad subulum se demiserit, plenusfusus exclamat: (*Philipp. 2.*) *Exinanivit semetipsum, factus obediens usque ad mortem*. Apposite loquens sancte Paule! Deus enim exinanivit quasi suam sapientiam, dum in blasphemiam, & simplicem infantulum migravit: exinanivit quasi suam omnipotentiam, dum factus & postea submissus se ligari permisit: exinanivit quasi suam justitiam, dum malevolorum contradictiones, ludibria, & persecutiones impune pertulit; exinanivit quasi suam Majestatem, dum jumentorum, & postea peccatorum consortium non abhorruit. Verum quid sentis de SS. Eucharistia Sacramento, quod sancti Patres vocant extensionem Incarnationis? Ibi non solum exinanivit Divinitatem, sed fere diximus, etiam humanitatem, quia seipsum in parvulum etiam accepit, qui quidem talem, quam seivit tinearum, vermium, ac murum corrosivum, imo etiam indignis sacrilegiorum communionibus esse obnoxium. Tu dicis, sancte Apostole, quod factus sit *obediens usque ad mortem*; & ego addo, quod factus obediens etiam ultra mortem; quia ad imperium quocunque, etiam indigni sacerdotis, sub speciebus panis promptissime se sistit, & in ora, ac cæca peccatorum immergi se sinit. Majora dico! tempore amarissimæ Passionis inter alia persecutiones Christus Dominus ad Herodem ductus, & cum fastuoso Regi responsa expectata non daret, alba veste indutus, & a tota aula instans fultis ludibrio habitus fuit, O bone Jesa! videro te alba Eucharistici Panis veste indutum! Et quis tibi hic honor exhibetur? Ah! Judæi, Hæretici, & mali Christiani sunt Herodis affecer, qui secleratissime te persecuntur! Judæis est scandalum & ultia: Hæretici hoc Sacramentum tanquam superfluum, & inane commentum ridet, ac expulsi. Mali Christiani vel in ipsis tuis templis risu, jocis, garulitate alique indecentis pessime te inhonrant! Pateris? Patitur, ut demonstrat, quod mitis sit, & humilis corde: *Nisi humilis est, non accipit*. En, mi Christiane, qua ratione Deus tuus in Venerabili Sacramento humilitatem docet!

5. Verum non solum docet, sed & dat nobis donum veræ humilitatis. Sancta Mater Ecclesiæ piam hæc introduxit consuetudinem, ut dum ad Eucharistiam suscipiendam accedimus, Minister sacerdos verba illa proferat olim a centurione Capharnaite servi ægroti curationem supplicante prolata: *Domine non sum dignus!* qua consuetudine id nobis inaurit, primam dispositionem ac dotem dignæ communionis cum esse, ut nos tanto hospite indignos profiteamur, & quod tanta dignatio a sola ejus benignitate pro-

proveniat, cognoscamus. Et merito; quantum enim oportet, ut nosmet ipsos in abyssum nostri nihili demergamus, cum cogitamus servam accedere ad Dominum, cum cogitamus servam accedere ad sanctissimum, reum ad iudicem, hominem ad Deum? id certe mirum quodam modo fecerunt sancti suspensam ex Angelica hæc mensa humilitatem reportantes: S. Bonaventura (*V. Valding. An. 1245. n. 6.*) imperfectiones suas & quotidiana delicta perpescens aliquanto tempore non tantum vilissimis ministerii servitiis sese addixit, sed & sacratissima communionem tanquam indignus abstinuit. Et quid factum est? Angelus de celo missus illi sacrosanctam communionem imperavit. E. Simon Ordinis Cisterciensis conversus, (*Annal. Cister. Tom. 3. An. 1193. c. 4. m. 93.*) cum quadam die ad communionem sumendam accessit, sacerdos vero sicam hostiam inadvertenter in terram cadere permisisset, judicabat id factum esse, quia Christus sordidum cor suum intrare adiret, rogavitque Dominum, ut sibi veram sui ipsius cognitionem largiretur: cum ecce sacra Hostia de terra exiliens susum evolavit, & in os ejus intravit. Subtice plures ejusmodi eventus, & tibi dico, mi Christiane, O si frequentius debita cum preparatione sanctissima hæc Mensa accumberes, ne tu proleto omnem factum deponere, & uam corporis & animæ miseriam humiliter agnosceres disceres.

G. II. Secundo, contemptum rerum mundanarum.

6. *Quisque iuxta bonum est!* Hæc excusatio est avarorum, qui inordinato affectu in res terrenas demersi hinc boves, oves, afinos, agros plus quam interminabiles cali thesauros estimant, simillimi ipsis jumentis, qua pugilum fœni, aut hordei, quod inveniunt, avidissime devorant, pretiosum autem unioem humi jacentem transeunt. O si frequentius devotivique Angelicæ mensæ accumberent, ne illi certe animam a terrenis avellere, & ad caelestia discedere levitate!

7. Patriarcha Abraham postquam Loth cogitatum suum & manibus inimicorum Regum, captivum illum abduxerat, liberavit, non solum hæc reportata victoria gloriosus, sed & insignibus spoliis opulentus rediit: illud autem præ cæteris memorabile est, quod Abraham omnes hos spoliarum thesauros Deo ex esse consecravit, simulque protulisset fuerit dicendo: (*Gen. 14.*) *Levo manum meam ad Dominum Deum excelsum, possessorem caeli & terra quod a filo subtergeminis usque ad corrigiam scilicet non accipiam ex omnibus*. Unde obsecro tam heroica Patriarchæ resignatio? utique ex capitulo antecedente scitur, quod fuerit dives valde in possessione auri & argenti, nec tamen de illo unquam legitur tam profusa liberalitatis actus? Quæ causa? Responso facile eruat: *non ex circumstantiis historiarum; Abraham a patre redus divitibus ad sacerdotem Melchisedech, a quo prolatum pane ac vino fuit*

figura SS. Eucharistia, consequenter inculcare tibi volo mi Christiane, si figura quantumvis plurimis sæculis a significato remota id in Abrahamo operata est, ut pretiosissimum spoliarum affectum omnem abiecerit, quantæ virtutis erit ipse hic sanctissimus Panis ad extinguendos in animo terrestres affectus? vere exclamat S. Laurentius Justiniani, serm. de Euchar. *Ex hujus sumptione devota, terra sollicitudo*. Experientiam hujus veritatis habemus in animabus illis sanctis, quæ sanctissimo Sacramento singulari cum devotione erant addictæ: fuerunt Angelis similes, viventes in hoc mundo quasi extra mundum, in carne quæ extra carnis, atque hujus sæculi honores, dignitates, divitias, & quidquid mundus estimat, quasi ferocia reputantur. Didicerunt id ab ipso Christo, de quo S. Joannes Evangelista, antequam institutionem Sacratissimi hujus mysterii in ultima cœna recerneret, hæc verba præmisit: *Ut creantur ex hoc mundo ad Patrem*, (*Joan. 13.*) quasi insuere vellet, primam fructuolæ communionis preparationem eam esse, ut transiret ex hoc mundo ad Patrem, id est, ut cor ab humanis rebus & inordinato amore sæculi perfecte avellatur.

8. Nec satis hoc: SS. Eucharistia non tantum avocatur animam a terrenis, sed etiam elevat ad caelestia. Prohibitionem iterum capiamus ab exemplo Christi, & Apostolorum. Postquam Dei Filius in ultimo cœna convivio seipsum consecravit, & communicavit, statim peracta cœna cum Discipulis in montem olivarum ascendit. *Exgressus ibat in montem olivarum*. (*Luc. 22.*) *Quid ibi facturus? Oraturus*. En mi Christiane, non possum hic mihi temperare, quin incidenter te moneam, post factam communionem uoa statim ab oratione recedendum, non statim ad negotia, ad ludos, ad jocos, ad nugas festinandum esse; sunt permulsi prohi dolor! qui vix deglutito sanctissimo Pane Ecclesiæ terganum vertunt: Christus hæret adhuc in eorum corde, & illi jam hærent in magis nugarum; Christus vellet cum ipsis colloqui de negotio salutis, & illi jam aures præbent versus consabulationibus: Christus vellet illis pacere & saginare sua gratia, & illi præparatæ devoranda hircinina & vinum adutum. Quid miram, quod tepidissimi id genus homines ex suis communionibus nullam omnino gutturum spirituale, nullam animæ fructum, nullam contra tentationes fortitudinem releant, & sic paulo post in turpissimas, quibus obnoxii sunt, seculorum consuetudines relabuntur? Hæc incidenter: jam pergo, & quero, si Christus Dominus finita cœna ad orationem se conferre decrevit, cur in montem ascendit? cur non in horum plenum, aut in vallonibus? Nimirum ad nostram instructionem, ait præclarissimus Hugo a S. Clara, in *Luc. 22. Ut ostenderet, quod virtute Dominici Sacramenti ascendit ad celum gratia, & gloria*. Mi Christiane, postquam Sacratissimo Repulo relectus es, necesse est, ut cum Christo &

Apollos ad sublimia ascendas, necesse est, ut mentem ad caelestia erigas, necesse est, ut magis in calis, quam in terris habitet. Proinde si non omni tempore, saltem illa die, qua Angelico convivio accubueris, famillares tibi fac ejusmodi precantibus formulas, aut suspiria, quibus identidem mentem inter caelos aereis ad caelos extollas, aut saltem ad singulos horas foris per diem in animo die: Laudetur SS. Sacramentum! &c.

§. III. Tertio, sincerum castitatis amorem.

9. *Uxorem duxi.* Hæc excusatio denique lasciviorum est, qui obsecris voluptatibus inhiant, similes miseris Israelitis, quibus plus sapere Ægypti carnes & allia, quam purissimum, & gustosissimum Manna. O si infelices id genus Christiani majori devotionis studio ad gustandas Divinissimi Eucharisticæ sese accingerent, quam facile, & cito a fœdissimis suis infirmitatibus liberarentur.

10. Populus Israel quondam contra potentissimum hostem, videlicet Madianitans non sine periculo spiritivatis aut interfectionis bellum gerabat, cum Dominus Deus præcepit Gedeoni, (Jud. 7.) ut cum Pueri suo Phara in castra inimicorum clam descenderet, & quid ibi sermonum mitteret, auscultaret: ivit Gedeo, & incognitus armatorum excubiis sese adjunxit. Ibi unum ex militibus audivit suam somnium narrante: videbatur mihi, ajebat iste, quasi subintravit panis, ex horreo veluti, & in ea. Ibi Madian descendere, cumque pervenisset ad tabernaculum percussit illud, & subvertit. His auditis conceptus Gedeo indubitata spem victorie contra Madianitas, & ego his auditis concipio indubitata spem victorie contra concupiscentiam; per Panem enim subintravit in telligis S. Bernardini Senensis SS. Eucharistiam, & per Madianitas intelligit impotentes carnis rebelles insultus: sicut ergo panis ille evertit tabernaculum hostium; ita sanctissimus iste panis domat libidinem: verba sancti Doctoris T. 2. ferm. 34. ar. 5. c. 1. sunt: *Castra Madianitarum defœliorum pravitates sunt, qua subvertit subintravit panis, id est hoc Sacramentum.* Ne que mirum cuiquam videri debet, quod SS. Mysterium hanc operetur effectum, ille enim ab immaculato Divini Filii corpore unice profanant. Scimus, quod tibi generet spiritus ubi si similes: ita carnes cervorum contra febres, carnes damarum contra vertiginem, carnes colubiarum contra molestias bilis prodesse dicuntur. (Plin. l. 8. c. 23.) quin imo adeo indubitatum est, cibus delicatioribus procedenti præstantiores spiritus, ut Rex ille Hebræorum pueros, (Dan. 1.) quos ad omnem Persarum artem ac scientias nobiliter enutriti cupiebat, de Regie mensæ obsequio passè præcepit. Cum igitur caro Christi et Virgineo Maris sanguine suppet, Spiritu sancto obumbrante per miraculum formata, & ab omni immunditie nave,

plus quam sol a tenebris, aliena fuerit, quid mirum, quod in sacra communione lascivie rebellionem compescat, & castitatis amorem ingeneret? Caro Virgineo Virgineo fuit?

11. Capitanus hujus rei exemplum; juvenis quidam Ferrariensis (P. Paulus Barry in *Historia Gregoriana*, die 10.) adolescentium suam probris impudicitia lapsus sedem in modum conspiciat, nihilominus salutis desiderio & metudamnationis conscientie Arbitrum adit, postquamque petit, qua ratione a pudendis cessante consuetudinis inhrmitatibus emergere possit? Viam non video compendiosorem, ajebat sacerdos, quam ut uxorem ducis: Nube; melius est nubere quam uri: obtemperavit juvenis consilio, uxorem duxit, & pace animi fruius est. Verum paucis post annis mori satis concessit, & eni veteres recrudere molestia; pugna contra carnis stimulos erat acerbior, quam antea. Quare iterum ad confessarium pro remedio revertitur: quid agam, transiit ad secundas nuptias? metuo incidere in uxorem malam; Non transiam? molestiarum continua lucta: Et ecce, bona fors; sacerdos alia a priori remedio illi præscripsit: quale illud? ut frequenter rationum importunitate liber esset; acceptaret Vir consilium, eoque ite se levatum sentit, ut absque difficultate carnis rebellionem frænare, & vitam ab omni immunditia alienam ducere didicerit: tum enimvero exclamare læpius ausus est: Eheu! cur unquam uxorem duxi? cur non prima vice incidere in sacerdotem, qui milis frequentationem Sacramenti faderet? vivem nunc hominum fortunatissimus, &c. En mihi Christiane, quam effectus medicis contra turpe vitium fit SS. Eucharistia; ideo Mellissus Bernardus ferm. de Coen. Dom. n. 3. ad fin. ad ejusmodi infirmos a via infirmitate curatos quondam asserere non dubitavit: *Siquis vestrum non tam sape modo, nec tam acerbo sentit - luxuria metus, gratias agat corpori & sanguini Domini; quoniam virtus Sacramenti operatur in eo.* Hæc verba nullius nobis sufficiant; Jam ad coronidem.

12. *Epilogus.* Hodierni convivæ ad hufissimam cenam invitati: comparere detrectarunt, excusando se: *Villam emi, quinque jugum emi, uxorem duxi* ita sunt Christiani, qui Eucharisticæ coenæ nauseam habent, videlicet illi, qui per convivias illos denotantur, superbi, & avari, lascivi. Verum accedite, o miseri, & hic curamini a vestris infirmitatibus, Christus in Eucharistia dedecet superbiam, & dat veram animi humilitatem; cum enim Omnipotentiam, sapientiam, inmensitatem, alique Divina perfectiones, quo imo etiam corpus, animam, ac suam sanguinem usque ad tenuissimam panis portionem refringit, tuum est, mi Christiane, ut profundissima humilitate coram Deo tam magno, & amabili in abyssum tui nihil absorbearis, & præsertim in actuali assumptione sanctissimi hujus cibi, fac. H.

fœditatem tuorum peccatorum recognoscens corde & animo professus: *Dominus non sum Dignus.* (Deur. 32.) &c. Deum Christum in Eucharistia dedecet inordinatum reum terrestrium amorem, & inflammat ad caelestium desiderium: hinc de illo S. Chryostomus Homil. 24. in 7. ad Cor. intelligit ea verba Scripture: *sicut in aqua provocans ad volandum pullos suos;* sicut enim aquila præ ceteris avibus sublimissime supra nubes se ferens pullos suos ad irretorum solis aspectum post se trahit: ita Christus fideles animas in sacra communione ad æterna consideranda in altum erigit: tuum est, mi Christiane, ut pallus aquilis, id est, ut abjectis curis secularibus Divinam hanc æquillam sequaris: *Sursum corda.* Denique Christus in Eucharistia dedecet lasciviam, compescit concupiscentiam, & menti communicantis ingerit Nobilissimam castimonie Virtutem; qua Virgo est, qua Virginitas Filius est, qua mundum amatore est. Tuum est, mi Christiane, ut dum sacratissimo hujus convivio accumbis, illibatæ hujus virtutis donum a Deo tuo instantissime exores, contra Almodulationes impigra sedulitate decertes, occasionis periculo cave fugias, & denum inexpugnabili proposito decernas, potius mortem mille optetere, quam Deum tuum repetito scelere offendere. Hoc fac & vive: Quod si non locetis merito panem, quæ contra hodiernos convivias lata est: *Nemo viderum illorum gustabit carnis suam.* Deus avertat hanc penam a te, a me, & ab omnibus nobis, &c. &c.

Dominica III. post Pentecosten.

CONCEPTUS XLII.

De effectibus Eucharistie, quæ operatur in anima præsertim de conversione peccatorum.

Hic peccatores recipit, & manducatur cum illis. Luc. 15.

Christus in Eucharistia recipit peccatores.

1. **S**I inter æreanas naturæ operationes, quarum causa & origo humani sapie intellectus aciem transcendit, quidem inauditum ac mirabile extat, illud profecto est, quod de nobilissimo quodam fonte in Insula, nomine Loguæ enaturatur, cuius aqua eam vim habere dicitur, ut fenculos iam mortificiosos rejuvenescere faciat. O si ejusmodi fons in nostra vicina fluere, quod decrepitate anus illic festinant: Rem primo intuitu pro fabula exproderem, nisi præstantissimus Auctor Eusebius Nierembergus Hist. Nat. l. 6. c. 36. eam perhiberet, allegans testimonium Petri Martyris, addeoque historiam de sepe quodam, qui amore vite diutius producenda ad hunc fontem se contulerit, & illius aqua per aliquot dies lotus ac potus resumpserit robur virile, florens ac vegetus domum redierit, uxorem duxerit, & filiosque genuerit. Verum quid hoc ad me? id solum optarem, ut hodierni seribe & Pharissæ

notitiam de hoc fonte habuissent; tunc enim non auri forsitan fuissent cæco maledictis pruritu Christum ex eo cavillari, quod peccatores recipere; quia cogitare mecum potuissent, illum (simillimumque hujus fontis, & ideo tantum peccatores recipere, ut palcherrimum gratia juventutem in illis reproduceret. Ex ita revera est: Christus peccatores recipit. (Luc. 15.) ut iustus efficiat: quia imo audite, & obdurate vos Zolli, non solum manducatur cum illis, sed etiam manducatur ab illis; ubi in sanctissimo Eucharistie Sacramento; quem in suam? ut sicut cibus naturalis transit in substantiam manducantis, ita ille manducantis animam quasi in seipsum convertat, tribuendo illi, si debuit in modum cooperetur, esse quoddam caeleste & Divinum. Non captus? Ergo audite S. Gregorium Nyssenum cap. 37. dicit: sicut termentum totam panis massam pervadit: Audite S. Paschasium c. 13. de corp. & sang. Dom. dicit: sicut unica guttula aquæ cum vino condidit: Audite S. Joannem Damascenum lib. de fide c. 14. dicit: sicut ferum ignitum splendat: & urit: Audite S. Thomam Aquinatem opus. de Sac. c. 20. dicit: sicut ferulus in insertus, & in oculis arbori animatur ejus succo; Ita anima digne communicantis unitur cum Christo: Sed quidquid sit de hoc.

Ut illos convertat.

2. *Præfatio.* Nos, dum de effectibus Sacramente Eucharistie differimus, hodie perspicimus, quantum Venerabile hoc Sacramentum efficaciam habeat ad conversionem peccatorum, & quomodo hanc conversionem operetur. Lubet audire totam sermonis systema & divisionem? Eucharistia convertit peccatores, ita sonat prima pars: insuper extinguit in anima pravos habitus, ita sonat altera pars: & præmittit contra relapsum, ita sonat tertia pars. Neque omnino tacitus præteribo lecturam SS. Coris JESU, quod in hodiernam Dominicam incidit, docens sub finem sermonis, cui cor nostrum optime dono consignari debeat. Attendite. Favete.

§. I. Mutando animam in prorsus allam.

3. *Confirmatio.* Ut compendiose ac clare demonstrarem, qua ratione Sanctissimum Eucharistie Sacramentum peccatores convertat, in mentem mihi veniant Sancti illi tres orientis Reges, qui relicta patria ac Regno prolixum iter Hierosolymam utque fuiscerunt, neotatum Mundi Salvatorem adoraturi. Ubi in urbe Solimæ appulerunt, ad aulam Herodis divertentes, benigne excepti, rogatique sunt, ut postquam in Bethlehem Divini Parturientis invenissent, redeuntes id Herodis incunabula invenissent, redentes id Herodis renunciant. *Ita, interrogate diligenter de me pueri, & cum inveniatis renunciate mihi, ut ego vobis adorem illum.* (Matth. 2.) Vae sericinas latro id. finalato petiti, quia jam animo contra Christum conceperat sanguinolentum conciliium,

filium, quod postea in innocentum prolium cae crudeliter executus est. Sed quid sancti Reges? redierunt ad Herodem? Nihil minus! Restat enim Evangelista: *Per aliam viam reversi sunt.* Qua de causa? quis mutavit eorum animi? Praefate Bethlehemiticum, in quo Dei Filium muneribus coluerunt? sed unde praefate Bethlehemitico tanta vis in animos? amplectamur sensum moralem S. Gregorii dicentis, *Homil. 8. in Evang. Bethlehem, domus panis interpretatur: ipse enim est, qui ait, Ego sum panis vitae, qui de coelo descendi.* Consequenter jam tum Neo-natus Mundi Salvator quasi per figuram in dicere voluit, ejusmodi mutationes animorum in domo Panis, id est in sacra communione nihil esse novum. O quot peccatores accedunt ad Angelicum hoc convivium, qui postea ad Herodem non amplius revertuntur. Werunt haec vitam superbiae, viam avaritiae, viam luxuriae, sed deinceps incedunt per altam viam, nempe per viam humilitatis, per viam charitatis, per viam castitatis, aliarumque virtutum, sicque verissimum fit, quod S. Bonaventura to. 7. de comp. Theol. l. 6. c. 15. de venerabilis Sacramenti effectu enunciat, inquit: *Per hoc fit homo mansuetus ad correctionem, patientior ad laborem, audientior ad amorem, devotior ad gratiarum actionem.* O mi Christiane, quod modo alius sis a tempore, alius in verbis, alius in sensu, alius in operibus, alius in conversatione, grates referre debes Divinissimo huic mysterio. Verum audi plura, ac majora.

4. Sacerdos Dominum, cum ad altare sacrificium Panem fidelibus distribuit, ex ordinatione Ecclesiae alta voce haec verba pronuntiat: *Ecce Agnus Dei, qui tollis peccata Mundi!* quibus innuere vult, quod praecipuus quidam Agni tam in cruce immolati, quam in Eucharistia distributi effectus sit remissio peccatorum. Sed hoc est, inquit, imperceptibile! nonne enim qui in peccato accedit, mortem manducat & bibit? nonne haec ipsa de causa omnes communicantibus, discreta lege jubentur prius sincera confessione animam expiare? ita omnino est! quomodo ergo Sacramentum Eucharistiae dicitur peccata remittere? Percepit responsum! In primis docet S. Th. 3. p. q. 97. art. 4. per sacrosanctam communionem peccata leviter remitti, inquit: *Complet hunc Sacramentum, ut veniat peccata venialia.* Dein satis solida est illa Theologorum doctrina, quod SS. Eucharistia etiam peccatum grave, inculpabiliter in confessione ex ignorantia omnium extinguit. Denique non est dubium, quod & venialium, & mortalium poenam magna ex parte remittat. En mi Christiane, quomodo Agnus Dei sicut oriens sol e caelo nocturnas depellit tenebras, ita in Sacramento tibi propitius tollat peccata Mundi, & consequenter quomodo peccatorem convertat in justum! Imaginemur nobis terrenum Principem, qui in itinere constitutus in pauperula suffici hominis dote divertere cogitur: quid fit? cito praemittitur cubiculari, qui ocnclave, in

quod Princeps recipiendus est, ab omni forde expurgant, atque auribus exornant. Ponamus? quod ibi in pauperulam domus filium incidat, eamque, insolitam illius prudentiam, modestiamque admiratus, in sponsam eligere decernat. Cito avelluntur illi fordidae vestes, & que heri abjecta & despecta laboribus domesticis occupabatur; jam auro, & gemmis coruscans ab omnibus adoratur. Parem in modum cum supremum cali terraeque Princeps in cor humanum ingrediuntur, illud ut dignum sit tanto haespite habitaculum, non modo ab omnibus peccatis, sed & a peccatorum reliquiis emundant. *Domine Deus,* exclamat S. Thomas Villanovanus concl. 3. de Sacram. *quos diligit animas, ipse purificas, ut plerumque oculis suis.* Progrediamur ad alteram, ex qua adhuc clarius haec peccatorum conversio, & conversiois modus patebit.

§. II. Restinguenda ardorem concupiscentiae.

5. Dixi, quod Christus Eucharisticus in cor hominis ingreditur illud non modo a peccato, sed & a peccatorum reliquiis emundat. Quomodo sunt haec peccatorum reliquia? sunt pravi habitus, maligne inclinationes, demonis tentationes, consuetudines, & concupiscentiae rebelliones, quae peccatores, etiam post conversionem, vehementer molestant, & ad nefas pertrahunt. Cum Christus Dominus in infantia supra memorati Herodis persecutionem lugens ana cum sanctissima Matre, & S. Josepho Nutritio in Aegyptum venisset, (S. Seperti. Mon. 16. Moysi h. a.) omnia gentilitatis idola, in quibus infernalis animarum deceptor nidulabat, cum fere in modum, quo olim idolum Dagon in praesentia Arce, repente converterat in terram, quae ante faciem veri Dei falsa haec Numina, stare non poterant inconcussi. Mi Christiane, cor tuum Aegyptus est, totibi sunt idola, quot vitiosus affectus, quos colis: cum igitur Christus expugnabit Aegyptiorum idola ut infans, quanto magis expugnabit in corde tuo vitia ut re-gnans? & cum illud ponit ut fugitivus, quid non id possit ut gloriosus? Idolum tuum est superbia, & quomodo non repente cadit a facie Domini, cum vides, Deum sub sacrosanctam Hostiam adeo humilitatum, ut nequidem amplius formam terri, aut hominis, sed vilius cibi habeat? Idolum tuum est iracundia, & quomodo non repente cadit, cum vides innoxiam mansuetudinem Domini, qui quotidie inanus blasphemiae haereticorum, & Judaeorum tolerat? Idolum tuum est rancor & vindicta, & quomodo non repente cadit, cum vides misericordissimam Domini patientiam, qui etiam Christianorum irreverentias, & indignas comminationes dia dissimulat? Idolum tuum est inobedientia, & obstinatio, & quomodo non repente cadit, cum vides obedientissimam promptitudinem, qua Dominus ad vocem suorum Ministrorum, etiam indignorum sub speciebus panis & vini se sinit? Idolum tuum est concupiscentia.

Heu!

Heu! quantum hostem nomino, cum nomino concupiscentiam peccatis irritatam. Debeo abrumper eorum dicendi stylum, & quasi alio oculo convertere.

6. Exhorresco, dum cogro importunum hunc hostem hominibus etiam sanctis & innocentibus fuisse semper, & esse molestissimum! praemille aliis testis nobis sit Hieronymus: proh qualis quantumque Sanctus vixit in deserto, ab hominum consortio alienus, erat vetulus hirsutus sacco, os ejus pallescebat jejuniu, oculi undabant lacrymis, pectus tunc tremebat saxorum ictibus, corpus totum continuo tremebat Divini iudicii recitatione, & tamen scribit ad Euladorum, Epist. ad Heliod. *Resignatus nos Lauria-ventor meus vult esse Deus pro Christo.* Eheu! mi Christiane, quid de te sentiam? de te inquam, qui in mundo immundo medius inter hominum confortia civis? de te, qui oculos frenare, inordinatos appetitus frangere, tibi ipsi vim inferre nunquam didicisti? de te, qui ad jejuniu, ad flagelli unius ictum, ad carnis mortificationem velut ad equalem expallescis? de te, qui corpusculum delicate nutritio nihil unquam, quod appetit, denegasti? de te, qui gulae & intemperantiae, quod libuit, semper indulisti? de te, qui amare & amari, ridere & jocari, ludere & saltare, bibere & deliciarum a tenentis assuevisti? de te, qui demonis tentationes, & concupiscentiarum rebellionem pudentis lapsibus impluisti? irritasti? Deus Bone! qui aliud credam, quam tuum concupiscentia lucram (siquidem luce, & non potius caedes dici potest) esse continuam & periculosissimam? Eheu! metuo, actum esse de te, nisi ea remedia amplectaris, quae saepe saepius hic tibi praescripti, uti custodiam sententiam, fugam occasionum, discretam carnis macerationem, & quae sunt similia. Verum praeter ista summo per te tibi adeo frequentiam SS. Eucharistiae Sacramenti, utpote, quod praeter ceteris efficacissimum est libidinis antidotum. Refert Joannes Molchus in Prat. Spirit. cap. 25. haud procul Aegina civitate Cilicia vixisse duos Stylitas, quorum alter (eheu! quis non exhorret?) postquam compluribus annis mira asperitate in columna flama Deo servierat, in Serpianorum haesim incidit, innoxiam fratrem in Catholica veritate constantem perseverantem injuriose proferit. Ille ut errantem rediret, nullum non movit, sed incassum tandem petiit ab eo, ut haereticam communionis particulam sibi afferret. Attulit alter, eamque Catholicus in ferventem ollam iniecit; resoluta est particula momento citius. Tunc etiam, facto prorsus insolente & fere sacrilegionis superari instinctus dispensatione peractus fuisse, venerabilem Catholicam Ecclesiam hostiam in eandem ollam coniecit, & ecce! huiusmodi aqua continuo refrigerata, & SS. Hostia ne quidem madefacta fuit. O quam oportune ad rem nostram! quemadmodum SS. Eucharistia bullentem aquam in ictu oculi ad frigus reduxit, ita & relinquit inimicos concupiscentiarum ardore, compellit vim tentationum, &

dat robur contra relapsum. Dubitas, mi peccator? O utinam verum experientiam capere, quam dubitare! malum percipe ulteriorem probationem in tertia parte, ut manibus palpes, quam affixit fit SS. Eucharistia ad conversionem peccatorum.

§. III. Et danda robur contra relapsum.

7. Celestis iste cibus iterato frequentatum non modo medicamentum est refrigerans concupiscentiae ardorem, sed etiam, prout loquitur S. Laurentius Justiniani, reitaurans animae vires contra relapsum, ad quem natura fragilis, & tentator alius licet, confortantem, ut in virtutibus, salustique semita constantem, ac sine offensiculo progredi valeamus. Propheta Elias fugiens impia Jezabelis persecutione, totus lassatus sub umbram arboris recubuit somnium cepit, cum ecce; adfuit Angelus Domini, qui illam excitavit, & pane suavissimo pavit. Comedit Elias, sed paulo post iterum obdormevit. Non acquievit Angelus, iterum exprocepit dormientem: & ecce; postquam altera vice gustavit panem, adeo confortatus est, ut ambularet in fortitudine sibi illius quadragesima diebus quadragesimo noctem usque ad montem Dei Herod. (3. Reg. 17.) Mi Christiane, vocare in mentem retroacta tempora, & annos iustitiae, quo mandatorum Dei inest illi; plus dico, quam miserandis lapsibus iterato in terram pro-cubuit. Nonne confortamento opus habes? Omnia; age, cum te persequitur impia Jezabel caro, ante altare opus est ut fugias; si necum vicis, projice te sub arbore crucis, & considera Divini Redemptoris dolores. Quod si nec hoc profecerit, lume iterum iterumque panem Angelicum, & ille tibi conferet vires accendendi in montem Christianae perfectionis. Sed queres, cur post primam panis Angelici sumptionem Elias iterum obdormivit? cur secunda primum vice iterum roboratus est? Respondeo, ad tam in-structionem, ut licet forsitan post primam Panis Eucharistici sumptionem ex fragilitate iterum cadas, animo non despondas: iterum, iterumque accede, non simpliciter una communio, sed communionis frequentia roborat contra relapsum: vires animae tuae tanto erunt majores, quanto major erit haec frequentia. Ita expresse in hunc locum Rabanus inquit in hunc loc. *Elias hic panis exprimit vestra natura fragilitatem, quibus non sufficit simplex passus, quatenus ad superiora ascendere volumus.*

8. Dixi forsitan, est valde arduum & vix non impossibile, continuo in glacie ambulare & non cadere, in pugna versari & non vulnerari, in igne esse & non aduri! Intellego quod ais: non nego esse aliquatenus arduum, sed superata prima difficultate non credis, quanta succedat facilitas, & jucunditas: Audi quid mihi incitat: Puer quidam Judaeus (S. Anst. 1. p. tit. 12. c. 6. §. 2.) ex familiari cum probis Christianis consuetudine ad sacra in Ecclesia ductus, & quoniam amonia, quae tibi complexerat, sacerdotum mania, ac cre-

cus; ita homo Christianus sacro fidei lumine instructus firmiori gressu in via virtutis progreditur, quam fidei lumine destitutus. Sed quomodo hoc donum fidei impetrari optime potest? Percipe quomodo.

6. Peracta Dominica Passionis tragedia duo ex Discipulis ambulatum ibant in castellum, nomine Emmaus (Luc. 24.) cum ecce Dei Filius ignota peregrini specie se illis comitem adiunxit, interrogavitque: quis de te fermo fuerat? reposuerunt, se colloquebat magno Propheta, qui elapsus diebus in urbe Hierosolymitana ad mortem crucis condemnatus fuisset: sperasse se illum esse missum a Deo mundi Redemptorem, sed nunc valde dubium esse ruorem de illius resurrectione. His responsis indignatus Christus fuitus illos, & tardos ad credendum nuncupavit, explicavitque illis veteris testamenti figuras; ex quibus solidissime potest concludere illum ipsum, de quo sermone habent, esse revera Salvatorem mundi. Inter hos discipulos appropinquaverunt castello, & Discipuli needum agnovissent suum Magistrum. Verum cum ille ad mensam recubuit, subito aperti sunt oculi eorum: nunquam observastis, quomodo sol nebulam dissepit, & lucidissimum caeli theatrum paulo ante sub vaporibus delitescens redacta? Eandem in morem crassa ignorantia nebula apud Discipulos dispersit: *cognoverunt eum.* Quod autem signo cognoverunt? ex eo, quod accepit panem, benedixit, ac fregit, & porrigebat illis. Ergo fractio panis illuminavit Discipulos in fide vacillantes? Ita est: *cognoverunt eum in fractione panis.* O quam multi sunt peccatores, qui dum ex frequentatis lapsibus quotidie infirmiores sunt, tandem ad pessimam consuetudinem, & ex consuetudine fere ad necessitatem peccandi deveniunt: in miserissimo hoc statu, ut conscientia latratum sopiant, tandem fidem ipsam in dubium vocant, cogitantque aut dicunt, non omnia esse tam solida protuliantur, Deum non esse tam immisericordem, ut Christianos damnet, peccata carnalis esse fragilitates inevitabiles, interni tormenta esse terribilissima, & remissionem non esse indispensabilem. O bone Deus! in hanc tandem abyfum prolabantur miseri peccatores, ut dum Dei timorem excusserint, etiam fidem amittant. Quid remedi illis superest? certe non aliud, quam ut Angelica huic Mensa sępius accumbant: ibi cognoscant Deum & res Divinas in fractione panis, ibi æternas veritates, quæ hominem in viam salutis dirigit, solidius quam in libris, in scholis & universitatibus addiscant.

Nunquam sic cognoscitur JESUS, quam in fractione panis, ait S. Eucherius Homil. de Dedic. Eccl. 7. Luculentum hujus rei testimonium habemus in vita Sanctorum, qui licet ab omni literaturæ profus alieni fuerint, scholarum pulverem parum glutierint, cerebri acuminæ hanc præmiumur, libros nec legerint, nec scripserint: tamen in rebus fidei admirabile lumen altissimamque scientiam possederunt. Sancta Ger-

trudis triginta trium annorum Virgulea (Vir. S. Gertrud. 17. Mart.) adeo erat a Deo illuminata, ut arcanos Scripturæ, quam fere totam memoria tenuit, sensus mira claritate explanarit. Sancta Catharina Senensis (Vir. S. Cath. Sen. 30. Apr.) tam excellenti rerum Divinarum scientia pollebat, ut in summis difficultatibus Theologicis a literatissimis quibusque consilio fuerit adhibita. Sanctus Didacus Sacerdoci Ordinis Fratrum Leticus (Prop. Aug. 13. Nov.) mira Dei luce perfundebatur, adeo ut de rebus celestibus literarum expertis mirandum in modum, & plane Divinitus loqueretur. Idem legitur de Sancto Francisco Seraphico, & plurimis aliis: ideo quero, quod Doctore, & qui in schola hæ simplices animula tam profunda agnitione res fidei, & mysteriorum obscuritatem penetrare didicerunt: Non alia, quam Schola Eucharistica; præterquam enim, quod frequentissime, & fere quotidie SS. Synaxin sumperint, continuo in templis cum Deo Eucharistico conversati sunt, cum igitur Moyles una unica vice in monte Sinai cum Deo collocutus radios effecit est, quid mirum, quod animæ cum Deo Eucharistico sine sine conversantes sublimissimum rerum celestium scientiam adipiscantur?

8. III. Tercio, quia illam in charitate firmat. Sacrosancta Eucharistia inflammat hominem in charitate, ita denique fertur tertia pars. Sicut ignis, cum materiam aptam invenerit, omnia in suam naturam convertit; ita Deus, qui ignis est consumens, in hoc Sacramento charitatis communicat nobis ardentissimum charitatem. Hinc illi certe, qui post sacras communionem iterato receptis, tepidissimi remanent, ab omni sancti amoris affectu tam erga Deum, quam erga proximum alieni fiunt, atque in vincendis scelerum suorum consuetudinibus eandem sentiant difficultatem, dubitare merito possunt, an ad sanctissimum hoc convivium condigne unquam accesserint.

9. Inter alias visiones, quas Apocalypiticus Vates aperto celo conspexit, & illi erat, qui in medio throni, & in medio seniorum vidit *Agnum stantem, circumdatus oculis.* (Apoc. 5.) Per hunc Agnum intelligit Christum Dominum in SS. Eucharistia Sacramento, passim affirmant sacri Interpretes: hinc sacerdos populo ad communionem accedenti sanctam Hostiam exhibens usurpare solet illa verba: *Eccce Agnus Dei, esse qui tollit peccata mundi.* Stantem vidit S. Joannes hunc Agnum, ut indicaretur, Christum Dominum in hoc Sacramento stabiliter, perseveranter, & ad finem mundi usque ad nos persistiturum. Quasi occidit vidit, ut indicaretur, illum, sicut prima vice cruento modo in cruce sacrificatus est, ita quotidie modo incrento in altari immolari. Hac intellectu utamque saccula sunt: verum illud & mirabile & imperceptibile videtur, quod sanctus Propheeta cum eodem Agnum paulo ante leonem nuncupet: *vidit leo de tribu Judæe aperire os suum & septem linguas suas.* Si Christus Agnus est, quomodo leo?

leo? si leo, quomodo Agnus? Agnus mansuetus est, leo bellicosus. Nimirum, licet hic memini mihi mentem explicare: videtur facer textus figuratiter loqui de SS. Eucharistia tam extra, quam intra altare, id est, tam quoad se, quam quoad nos: Chastitas in Eucharistia quoad se est Agnus mansuetissimus pro salute humani generis occidit: quoad nos vero, communicantes quasi in leones, ignem spiritans transformat, conforatque ut contra infernales potestates generose pugnet. Dicitur, leonem tam ardenter, ignemque spirare halitum, ut cum volucrum v. g. gallum gallinaceum afflat, illum in momento deplumet. Eundem in morem vult Deus, ut post communionem contra mandam, carnem, & demonem ignem spiritemus. Qualem autem ignem spirare, non oportet, ut vincamus? Ignem amoris, quod nihil est diabolo terribilius. Non ex me ista loquor, sed ex S. Chryostomo Homil. 45. in Joan. qui hanc mihi cogitationem suggessit verbis illis: *Quomodo leones ignem spirant illam mensam vestram, verbiis diaboli effectus.* De Ægyptiis scribit Galatius, quod olim inter cæteros Deos suos, Agnum flammis circumdatum adorant. O quam longe verius, sanctius Christiani in SS. Eucharistia adorant Agnum Divinum, qui flammis sancti amoris circumdatus similes flammam in cordibus communicantium excitat. Expertus est S. Philippus Nerius, qui sæpe sapius, dum sanctissimum in templo adorabat, caelesti fulgure coruscare, & radios in omnem partem distandere cepit, tantumque erat animi ardor, ut cor intra præcordia exilens duas collas illi confringerit, ad dilandam amoris spem. Expertus est S. Franciscus Xavierius, qui inter sacrificandum multoties sursum in aera elevatus est; id operante igne charitatis qui non minus igne naturali sursum tendit. Experta est S. Theresia, que vel Christum in SS. Eucharistia adorans, vel lumen tanto amoris ardore elanguescere solebat, ut merito cum Seraphico cor ejus ignito jaculo transverberante pingatur. Experta denique est Puella illa Turca, de qua P. Rho. illa, quamvis esset a Mahometanis parentibus progenita, tamen Divina gratia, que mirabiliter operatur, eo innocente statu conservata fuit, ut nullo unquam lethali peccato, quod legi naturali repugnaret, animam contaminarit. Aliquando mutatis verbis ingressa templum Christianorum vidit ibi, admirataque est illorum devotionem, que sanctissimum hoc Sacramentum sumebant, quia juxta ex innocentis ignorantia accessit & ipsa ad altare, ac sacram communionem accepit. Mirum dixit! tantum amoris incendio erga Deum exardescere cepit, ut alta voce sacris baptismi undis ablui, quasi incendium relictura petierit. Baptizata est, vitamque duxit piensissimam, dum denique equali morte conclusit. O mi peccator, qua causa lubet, quod post sacras commutationes toties repetitis cor tuum languidum, & quasi glaciatum remaneat? accedis ad sacratissimum hanc Mensam & recedis,

quia ramen ulla amoris scintilla in corde tuo exciteris: si quarum ex te, an diligas Deum tuum, quem paulo ante in cor tuum recepisti; affirmas quidem ore, sed opere repugnas, an enim hoc est amare Deum, si paulo post Deo tuo prius voluptates iterum præferas? illi tunc veritas, & jugo diaboli prorsus collum subjugas? Et hoc ipsum est, quod Lutherani, alique hæci nostræ Antagonistæ nobis aculeate obijciunt, dicunt: Si in Catholicorum Sacramento revera Christus, Deus & homo præsens esset, atque ab illis mandicaretur, deberent illi in cogitationibus, in verbis, in moribus, operante Sacramenti virtute, longe esse sanctiores: verum cum haud minus, quam nos, superbi, avari, luxuriosi, invidi, vitiosi deciti, & in terrenis demersi sint, signum est, eorum communionem haud esse sanctiorem nostræ. Ita loquuntur heterodoxi, & non inepte; si me infortunium te significat nascendi apud Lutheranos, non possum adificari communionibus Catholicorum; quia video, quod Deo Optimo Maximo pro immensis Divinitatis ac Humanitatis sue præmiis nullam profus dilectionem rependant. Queris quia ratione Deo Eucharistico dilectionem exhibere debeas; Respondeo, debes exhibere in eo, ut te ipsum videris, ut passionibus tuis vim inferas, ut malas consuetudines compeças, ut occasiones fugias, ut ad meliorem vitæ modestiam redeas. Vis plura? Audi, que pro corone tibi suggero.

11. Epilogus. Certissimum est, quod sicut ignis naturalis, ita & sanctissimum hoc amoris Sacramentum operetur secundum dispositionem recipientis: ignis non adurit lapidem, lapidem, lignum aequum & alia id genus; ita Eucharistia non calefacit cor indiosum. Patriarcha Moyses in montem vocatus (Exod. 14.) sex diebus a densa nebula obumbratus & primam septima ad Dei alloquium admittitur. Qua de causa? ideo respondet Venerabilis Beda (hic) ut iterum ab omni humano consortio separatus condigne sese prepararet. Deum immortalem: si ad alloquendum inter nebulas non tam ipsum Deum, quam Angelum, qui pro Deo loquebatur, tanta præcelsi preparatio, quanta obsecro, non modo ad alloquendum, fed etiam ad faciepiendum intra Deum præcedat oportet? quomodo ergo hæc preparatio constituta esse debet? Habe patientiam, mi Bone: quavis de SS. Eucharistia effectibus plura adhuc differenda supercedent, quavis prolixè describere possem, quomodo inimicas pulsiones compeçat, a peccatis & tentationibus prædatorum gratiam tam habitabilem, quam aduales auget, in timore Dei confirmet, cum Christo uniat, ad mortem roboret, & pignus beate immortalitatis conferat, imo etiam quoad corpus mortuos deplatat, a periculis præservet, contra demones & pravitates defendat: quavis inquam, hæc omnia prolixè ditiuscula dilaudare possem; tamen, quia utilis esse censeo effectus Eucharistia experiri, quam admirari, omisit his omnibus deinceps declarare constitui, qua ratione SS. Communionis pie, devote, ac utiliter obunda sit. Compare.

